

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський державний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Бібліотека
Довідково-бібліографічний відділ

*Українська етнопсихологія:
минуле, сучасне, майбутнє*

Бібліографічний покажчик

Тернопіль
2003

ББК 91.9:88.58

У45

Українська етнопсихологія: минуле, сучасне, майбутнє: Бібліогр. покажчик / Уклад.: М.О. Балик, І.Г. Лецкалюк, Н.І. Пельо; Відп. за вип. О.Б. Конончук, Л.В. Талпош. - Тернопіль: ТДПУ, 2003. - 20 с.

*Рекомендовано до друку вченою радою Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка
Протокол № 4 від 25.11.2003 р.*

Укладачі:

М.О. Балик
І.Г. Лецкалюк
Н.І. Пельо

Рецензенти

М.І. Дідора, канд. психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ТДПУ ім. Володимира Гнатюка

К.З. Возьний, канд. економ. наук, директор наукової бібліотеки Тернопільської академії народного господарства

Комп'ютерний набір

С.Ю. Загородна

Комп'ютерна верстка

О.В. Лохвицький

Відповідальний за випуск

О.Б. Конончук, канд. біол. наук, доцент кафедри ботаніки, директор бібліотеки ТДПУ ім. Володимира Гнатюка

Л.В. Талпош, заступник директора бібліотеки ТДПУ

Бібліографічний покажчик включає літературу, яка має фундаментальне значення в розвитку національного самопізнання, в усвідомленні поколіннями нашої народної психології, літературу, що відіграє важливу роль в історії національної самосвідомості.

© Бібліотека Тернопільського державного педагогічного університету
ім. Володимира Гнатюка, 2003

Слово від укладачів

Може, найважливіше з наших завдань як національної спільноти було і буде: пізнавати себе.

Є. Маланюк

В Україні відбуваються благодатні духовні й психологічні зрушення, пов'язані з державним, національним і культурним воскресінням нашої нації. Оживає українська душа, наш прадавній духовний і душевний склад (менталітет). А жага осягнути історію й культуру свого народу величезна.

Література про українську душу охоплює всі прояви життя народу в його минулому й сучасному, його праісторію й історію, релігію і звичаї, письменство й мистецтво, тобто культуру в найширшому значенні цього слова.

Спроби пізнати і схарактеризувати ментальність, такі притаманні саме нашому часові, мають давню історію. Зафіксовані вони в початках нашої історіографії. Вже у Нестора знаходимо характеристики окремих племен, з яких складався український народ, причому літописець найкраще описує саме плем'я полян, до якого сам належав, як найпопулярніше. І чужоземні мандрівники, купці і вчені, географи та історики, починаючи від Геродота до нашого часу, не раз описували побут і звичаї українського народу, його духовність. У піснях, приказках, анекдотах та вертепних комедіях подано влучні характеристики.

І. Котляревський і Г. Квітка-Основ'яненко мають великі заслуги як перші пробудителі української національної свідомості в темряві початків 19 століття. Були вони достойними предтечами Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки й інших письменників, які розкрили глибину української душі.

Наукове поглиблення проблем української духовності в відрізненні її від духовності сусідніх народів дають нам праці, що є наслідком довголітніх пошуків багатьох учених в галузі різних ділянок українознавства, в основному тих, що гуртувалися навколо наукового товариства ім. Шевченка у Львові, очолюваного М. Грушевським – І. Франка, Хв. Вовка, В. Гнатюка, Ф. Колеси, М. Возняка, Ст. Томашівського й ін. Їх наукові розвідки мають велике значення для пізнання душі українського народу.

Бібліографічний покажчик складається із шести розділів, які містять 153 позиції і вміщує відомості про книги, статті із наукових збірників та періодичних видань України і зарубіжних країн, що були надруковані протягом 1951-2002 років і надійшли до бібліотеки та в Ресурсний центр для працівників соціальної сфери Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка”.

В усіх розділах літературу згруповано за абеткою авторів та назв. Видання російською та українською мовами подано в порядку зведеного українсько-російського алфавіту. Бібліографічний запис та скорочення в ньому здійснено за чинними в Україні державними стандартами.

Допоміжний апарат посібника складається з покажчика імен.

Бібліографічний покажчик розрахований на наукових працівників у галузях психології, педагогіки, аспірантів, студентів, вчителів, бібліотечних працівників та всіх, кого цікавить питання української етнопсихології (ментальності українців).

Етнопсихологія в навчальних документах

1. Баронин А.С. Этнопсихология: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 116 с.
2. Вундт В. Проблемы психологии народов. – СПб.: Питер, 2001. – 160 с. – (Психология-классика).
3. Донченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика (глибинні регулятиви психополітичного повсякдення): Монографія. – К.: Либідь, 2001. – 334 с.
4. Душков Б.А. Психология типов личности, народов и эпох. – Екатеринбург: Деловая кн., 2001. – 736 с.
5. Душков Б.А. Психосоциология менталитета и нооменталитета: Учеб. пособие для вузов. – Екатеринбург, 2002. – 448 с.
6. Кочетков В.В. Психология межкультурных различий. – М.: ПЭРСЭ, 2002. – 416 с.
7. Крысько В.Г. Этническая психология: Учеб. пособие для вузов. – М.: Академия, 2002. – 320 с. – (Высшее образование).
8. Крысько В.Г. Этнопсихология и межнациональные отношения: Курс лекций. – М.: Экзамен, 2002. – 488 с.
9. Кукушин В.С., Столяренко П.Д. Этнопедагогика и этнопсихология. – Ростов-н/Д: Феникс, 2000. – 448 с.
10. Налчаджян А.А. Этнопсихологическая защита и агрессия: Учеб. пособие для вузов. - Ереван: Огебан, 2000. – 408 с.
11. Нариси з історії вітчизняної психології ХІХ ст. Ч. 2: Психологічна спадщина І.М.Сеченова: Зб. ст. / За ред. Г.С. Костюка. – К.: Рад. шк., 1955. – 147 с.
12. Нариси з історії вітчизняної психології (ХVІІ-ХVІІІ ст.): Зб. ст. / За ред. Г.С. Костюка. – К.: Рад. шк. , 1952. – 255 с.
13. Платонов Ю П. Этническая психология. – СПб.: Речь, 2001. – 320 с.
14. Платонов Ю.П. Этнический фактор: Геополитика и психология. - СПб.: Речь, 2002. – 520 с.
15. Пряжников Н.С. Этнические проблемы психологии: Учеб.-метод. пособие. - М.: Изд-во Моск. психолого-социального ин-та; Воронеж: Изд-во НПО “МОДЭК”, 2002. – 488 с.

16. Психология масс: Хрестоматия / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: БАХРАХ, 1998. – 592 с.
17. Психология национальной нетерпимости: Хрестоматия / Сост. Ю.В.Чернявская. – Минск: Харвест, 1998. – 560 с. – (Б-ка практ. психологии).
18. Психология толп. – М.: Ин-тут психологии РАН: Изд-во “КСП+”, 1999. – 416 с.
19. Садохин А.П. Етнология: Учеб. - М.:Гардарики, 2002. – 256 с.
20. Стефаненко Т.Г. Етнопсихология: Учеб. для студ. вузов по спец. “Психология”. – М.: Ин-т психологии РАН, 1999. –320 с.
21. Сухарев В.А., Сухарев М.В. Европейцы и американцы глазами психолога. – Минск: Беларусь, 2000. – 366 с.

Українська минувшина

22. Виклади давньослов'янських легенд або міфологія укладена Я.Ф.Головацьким. – К.: Довіра, 1991. – 93 с.
23. Вовк Х. Студії з української етнографії та антропології. – К.: Мистецтво, 1995. – 330 с.
24. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етногр. нарис. Репринт. вид. – К.: МВП “Оберіг”, 1991. – 455 с. - Т.І.
25. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етногр. нарис. Репринт. вид. – К.: МВП “Оберіг”, 1991. – 447 с. - Т. 2.
26. Етнографія України: Навч. посібник / За ред. С.А.Макарчука. – Львів: Світ, 1994. – 520 с.
27. Іванченко М.Г. Дивосвіт прадавніх слов'ян: Наук.-попул. нарис. – К.: Рад. письменник, 1991. – 169 с.
28. Канигін Ю. Шлях аріїв. Україна в духовній історії людства. – К.: Україна, 1997. – 325 с.
29. Кравець О.М. Сімейний побут і звичаї українського народу. Іст.-етногр. нарис. – К.: Наук. думка, 1966. – 200 с.
30. Нельга О.В. Теорія етносу: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Тандем, 1997. – 368 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

31. Пономарьов А.П. Етнічність та етнічна історія України: Курс лекцій . – К.: Либідь, 1996. – 272 с.
32. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. – К.: Либідь, 1994. – 320 с.
33. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. – 2-е вид. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.
34. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С.П. Павлюка. – Львів: Фенікс, 1994. – 608 с.
35. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К.: Либідь, 1991. – 640 с. – (Пам'ятки іст. думки України).
36. Українські народні свята та звичаї. – К.: Знання, 1993. – 112 с.

Спеціальні розвідки про українську ментальність

37. Бaley С. Вибрані праці з соціальної і педагогічної психології. – Тернопіль, 1995. – 45 с.
38. Белинская Е.П., Стефаненко Т.Г. Этническая социализация подростка. - М.: МПСИ; Воронеж: МОДЕК, 2000. – 208 с. - (Б-ка шк. психолога).
39. Бичко О.В. Актуальні проблеми вивчення психологічних особливостей етнічної ідентичності української молоді // Вісник Київського університету. Сер.:Соціологія. Психологія. Педагогіка. – 2002. – Вип. 14. – С. 35-38.
40. Бойчук Т. Особливості української ментальності: погляди етнопсихолога // Історія в школі. – 1997. – № 10-11. – С.1-5.
41. Братко-Кутинський О. Феномен України: Наук. дослідження. – К.,1996. – 304 с.
42. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Полтавський вісник, 1994. – 191 с.
43. Ващенко Г. Традиційний український ідеал людини в контексті народної поезії та літературні традиції і поступ // Народна творчість та етнографія. – 1995. – № 2-3. – С.63-79.
44. Грабовська І. Проблема засад дослідження українського менталітету та національного характеру // Сучасність. – 1998. – № 5. – С. 58-70.

45. Грабовський С. Дослідник української душі // Історичний календар 1999. – К., 1998. – С. 42-43.
46. Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. – К.: Наук. думка, 1991-1999. - Т. 1-10
47. Грушевський М.С. Очерк истории украинского народа. – К.: Лыбидь, 1990. – 397 с. – (Памятники ист. мысли Украины).
48. Грушевський М.С. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К.: Т-во “Знання” України, 1991. – 240 с.
49. Губко О. Прадавність української психології // Учитель. – 1998. – № 11-12. – С. 44-51.
50. Донцов Д. Дух нашої давнини. – 2-е вид. – Дрогобич: Відродження, 1991. – 340 с.
51. Донцов Д. Дух нашої давнини. – 2-е вид. – Мюнхен-Монреаль, 1951. – 341 с. – (Життя і чин; Ч.2).
52. Духовні скарби українського народу в житті молоді: (Зб. ст. і матеріалів всеукр. наук.-практ. конференції 24-25 лютого 1994 р.). – Тернопіль: Чумацький шлях, 1994. – 254 с.
53. Етнічні спільноти України: Етнографічні особливості: Рек. бібліограф. покажчик / Авт. С.М.Остапенко. – К.: 2000. – 79 с. - (Культура і побут народу України”; Вип. 3).
54. Іванченко М.Г. Дивосвіт прадавніх слов'ян: Наук.-попул. нарис. – К.: Рад. письменник, 1991. – 169 с.
55. Історія української культури: У 5 т. – К.: Наук. думка, 2001. - Т. 1,2.
56. Костомаров М.І. “Закон Божий”. (Кн. буття укр. народу) / Упоряд. І.І.Глизь. – К.: Либідь, 1991. – 38 с.
57. Костомаров М.І. Історія України в життєписах її діячів. – (Репринт. відтворення вид. 1918р.). – К.: Україна, 1991. – 493 с.
58. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія. – К.: Либідь, 1994. – 384 с.
59. Липа Ю. Призначення України. – Львів: Просвіта, 1992. – 270 с.
60. Лисай І. Менталітет і духовна культура українців // Філософська і соціологічна думка. – 1995. – № 11-12. – С 37-59.

61. Мірчук І. Основні риси етнопсихології українців // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 1-2. – С. 37-45.
62. Мірчук І. Світогляд українського народу // Народна творчість та етнографія. – 1996. – № 1. – С. 22-23.
63. Мірчук І. Українська визвольна справа і українська еміграція. – Торонто, 1954. – 78 с.
64. Огієнко І. Провісник етнонаціонального відродження українців (Значення духовної спадщини Дмитрія Туптала в українській церкві і в українській культурі) // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 4. – С.47-54. - (Народознавчі праці вчених укр. діаспори).
65. Онацький Є. Особливості етнопсихології українців // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 3. – С.43-48.
66. Павленко В.Н. и др. Этнические и национальные идентификации и представления у украинских детей и подростков // Психологічний журнал. – 2002. – Т.23, № 5. – С. 60-73.
67. Петров В. Походження українського народу. – К.: Фенікс, 1992. – 192 с.
68. Петров В. Українська література / В.Петров, Д.Чижевський, М. Глобенко. Історія української культури / І.Мірчук. – Мюнхен; Львів, 1994. – 380 с. – (Підручники; Т.14-15).
69. Прицак О. Походження Русі. Т 1. Стародавні скандинавські джерела (крім ісландських саг) . – К.: Обереги, 1997. – 1080 с. - (Київська б-ка давнього укр. письменства).
70. Психологія народного ідеалу людини в писемних творах (період Київської Русі) // Роменець В.А. Історія психології епохи відродження. – К., 1988. – С. 186-193.
71. Сегеда С. Антропологічний склад українського народу: новий погляд // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 4. – С. 94-103. – (Розвідки і матеріали).
72. Січинський В.Ю. Чужинці про Україну: Вибір з описів подорожей по Україні та ін. писань чужинців про Україну за Х ст. – К.: Довіра, 1992. – 255 с. – (Відродження).

73. Скуратівський В. Наш національний феномен // Берегиня. – 1992. – № 1. – С. 5-12. – (Звичаї і традиції нашого народу).
74. Сухорський С.Т. Григорій Ващенко і Яким Ярема про психічні особливості українського народу // Рідна шк. . – 1992. – № 2. – С. 30.
75. Українська душа. – К.: Фенікс, 1992. – 128 с.
76. Українці в зарубіжному світі / А.М.Шлепаков та ін. – К.: Наук. думка, 1991. – 139 с.
77. Фурман А.В. Психокультура української ментальності: Наук. вид. – Тернопіль: Екон. думка, 2002. – 130 с.
78. Чепурко Б. Духовна вертикаль: Державні роздуми довкола української звичаєвості // Тернопілля-97. – Тернопіль, 1997. – С. 470-473.
79. Черкашина Л. Українська “культура серця” в образах і символах національного фольклору // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 3. – С. 48.
80. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – 2-е вид. – Мюнхен: Укр. Вільний ун-т, 1983. – 175 с. – (Монографії; Ч. 34).
81. Шлемкович М. Загублена українська людина. – К.: МП “Фенікс”, 1992. – 157 с.
82. Щербак І.М. Символіка молодіжного віку в обрядово-звичаєвій культурі українців // Етнографічна спадщина і національне відродження. – К., 1992. – С. 189-190.
83. Ятченко В. Замовляння та їх значення для вивчення ментальності українців // Народна творчість та етнографія. – 1996. – №.1. – С. 15-21.

Володимир Янів – дослідник української душі

Твори В. Яніва

84. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. – Мюнхен: Укр. Вільний ун-т, 1993. – 216 с.
85. Янів В. Релігійність українця з етнопсихологічного погляду // Народна творчість та етнографія. – 1999. – № 5-6. – С. 39-54.

86. Янів В. Студентство // Енциклопедія українознавства. – К., 1995. – Кн. 3. – С. 960-965.
87. Янів В. Українська вдача і наш виховний ідеал. – Тернопіль: Діалог, 1992. – 29 с.
88. Янів В. Українська етнопсихологія і наш національний виховний ідеал // Народна творчість та етнографія. – 1998. – №5-6. – С. 68-85.
89. Янів В. Український пластовий улад // Енциклопедія українознавства. – К., 1995. – Кн. 3. – С. 955-956.

Життя і творчість В.Яніва в наукових дослідженнях

90. Бібліографія наукових праць і матеріалів В.Яніва // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 106-132.
91. Васькович Г. Психологічні і соціологічні праці Володимира Янева // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева Мюнхен; Львів, 1997. – С. 33-54.
92. Горбач О. До 75-річчя проф. д-ра В. Янева // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 7-26.
93. Гринів О. Співвідношення християнського і національного ідеалів української людини в дослідженнях В.Янева // Народна творчість та етнографія. – 2000. – №4. – С. 117-122.
94. Гуцал П., Ткачук М. Знаний за кордоном, забутий у нас: В.Янів // Історичний календар.1998. – К., 1997. – С. 336-337.
95. Жуковський А. Володимир Янів як історик // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 55-70.
96. Збірник на пошану професора д-ра Володимира Янева / Укр. Вільний ун-т. – Мюнхен; Львів, 1997. – 175 с.
97. Качуровський І. В'язничя лірика й баляди В. Янева // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 96-105.
98. Кіцак Н. В. Янів як дослідник української нації // Наукові записки ТДПУ. Сер.: Педагогіка і психологія. – Тернопіль, 1998. – №4(3). – С. 95-99.

99. Любов листопада: Про поетичну творчість В.Яніва // Салига Т. Високе світло: Літ.-крит. ст. – Львів, 1994. – С. 131-160.
100. Наулко В. Видатний український етнопсихолог Володимир Янів (До 80-річчя від дня народження) // Народна творчість та етнографія. – 1998. –№5-6. – С. 67-68.
101. Полянський О. Наукові уроки В. Яніва: науковець, літератор, поет // Тернопілля-97: Регіональний річник: 900-літньому ювілею княжої Теробовлі і 80-річчю утворення Укр. Центральної Ради присвячується / Упоряд.: Б.Куневич, М.Ониськів. – Тернопіль, 1997. – С. 501-504.
102. Тарнашинська Л. Діагноз традиційній українській недузї поставив В.Янів, ім'я якого повертається в Україну // Літературна Україна. – 1999. – 4 березня. – С. 6.
103. Штогрин Д. Володимир Янів – поет (змужнілі роки) // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 133-175.
104. Mytravistch Gyrylle. Wolodumur Janiw – estnete of essaniste // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 71-73.
105. Stadtmuller Zeorg. Wolodymyr Janiw zum 75. Geburtstag, 21. November 1983 // Збірник на пошану проф. д-ра Володимира Янева. – Мюнхен; Львів, 1997. – С. 27-32.

Письменники-пробудителі української національної свідомості

106. Галушко Т.Є. Психологічні погляди Т.Г.Шевченка // Нариси з історії вітчизняної психології ХІХ ст. Ч.1. – К., 1995. – С. 166-184.
107. Година М.К. Психологічні ідеї І.Я.Франка // Нариси з історії вітчизняної психології ХІХ ст. Ч.І. – К., 1955. – С. 227.
108. Історія української літератури: У 8 т. – К.: Наук. думка, 1967-1971. – Т. 1-8.
109. Квітка-Основ'яненко Г.Ф. Зібрання творів у 7 т. – К.: Наук. думка, 1978-1981. – Т. 1-7.

110. Кирчів Р.Ф. Етнографічно-фольклористична діяльність “Руської трійці” / АН УРСР. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського, Львів. – К.: Наук. думка, 1990. – 337 с.
111. Котляревський І.П. Твори у 2 т. – К.:Дніпро, 1969. - Т. 1-2.
112. Ломова М.Т. Етнографічна діяльність І.Франка. – К.,1957. – 120 с.
113. Маланюк Є. До проблеми етнопсихології малоросійства // Народна творчість та етнографія. – 1997. – №1. – С. 41-49.
114. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. – К.: АТ “Обереги”, 1992. – 88 с.
115. П’ятаченко С. Проблеми етнопсихології українського народу в спадщині П.Куліша // Народна творчість та етнографія. – 1997. – № 5-6. – С. 120-123.
116. Рильський Т. До вивчення українського народного світогляду // Хроніка. – 2000. – № 5. – С. 102-120.
117. Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали: Зб. наук. праць. – К.: Наук. думка, 1992. – 380 с.
118. Українка Л. Зібрання творів в 12 т. – К.: Наук. думка, 1975-1979. – Т. 1-12.
119. Франко І. Історія української літератури Ч.1: Від початків українського письменства до Івана Котляревського // Франко І. Зібрання творів у 50 т. – К.: Наук. думка, 1983. - Т. 40. – С. 7-370.
120. Чубинський П. Мудрість віків: Українське народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського. Кн. 1. – К.: Мистецтво, 1995. – 224 с.
121. Шевченко Т. Молитва // Кобзар. – К., 2002. – С. 346-347.

Етнонаціональне державотворення України: історія і сучасність

122. Акт проголошення незалежності України // Права людини. – К., 1992. – С. 12-13.
123. Декларація про державний суверенітет України // Права людини. – К., 1992. – С. 7-12.

124. Антонюк О.В. Етнополітика в Україні: історія та сучасний стан // Український історичний журнал. – 1999. – №4. – С. 15-29.
125. Вівчарик М.М. Українська нація: шлях до самовизначення : Монографія / М.М.Вівчарик, П.П.Панченко, В.І.Чмихова. – К.: Вища шк. , 2001 . – 287 с.
126. Грушевський М. На порозі нової України // Народна творчість та етнографія. – 2001. – №4. – С. 20-31. – (З історії становлення етнодержавності України).
127. Гунчак Т. Україна перша пол. ХХст.: Нариси політичної історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
128. Дві концепції української політичної думки. В'ячеслав Липинський – Дмитро Донцов / Уклад. Г.Васькович; Накладом Ради оборони і допомоги Україні Українського Конгресового Комітету Америки, 1990. – 205 с.
129. Дзюба І. Україна і світ // Народна творчість та етнографія. – 2001. – №4. – С. 31-40. – (З історії становлення етнодержавності України).
130. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К.: Т-во “Знання” України, 1991. – 48 с.
131. Етнографічна спадщина і національне відродження: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. – К., 1992. – 259 с.
132. Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персоналії / Відп. ред. Ю.І.Римаренко. – К., 1993. – 800 с.
133. Євтух В.Б., Ковальчук О.О. Етнокультурна діяльність українських канадців: здобутки і проблеми // Український історичний журнал. – 1991. – №9. – С. 42-50.
134. Життя етносу: соціокультурні нариси: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1997. – 240 с.
135. Кірашук О. Роль звичаїв та обрядів у вихованні молоді // Духовні скарби українського народу в житті молоді: Матеріали наук. – практи. конференції. – Тернопіль, 1994. – С. 85-90.
136. Кіцак Н. Етнопсихологічні ідеї В.Липинського і Дм. Донцова // Наукові записки ТДПУ. Сер. Педагогіка і психологія. – 1998. – №5. – С. 68-72.

137. Кіцак Н. Соціально-психологічні основи теорії нації у викладі українських етнопсихологів // Наукові записки ТДПУ. Сер.: Педагогіка. – 1999. – №1. – С. 68-72.
138. Копиленко О.Л. “Українська ідея” М.Грушевського: історія і сучасність. – К.: Либідь, 1991. – 184 с.
139. Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К.: Довіра: Генеза, 1996. – 942 с.
140. Москалець В. Індивідуалізм чи соборність: “Українська ідея” з огляду на психологічні риси нашого народу // Дзвін. – 1992. – №5-6. – С. 141.
141. Нельга О.В. Теорія етносу: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: ТанDEM, 1997. – 368 с.
142. Основи етнодержавознавства: Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К.: Либідь, 1997. – 656 с.
143. Павличко Д. 24серпня 1991року // Народна творчість та етнографія. – 2001. – №4. – С. 3-10. – (До 10-ї річниці проголошення незалежності України).
144. Полянський О. Проблеми етногенезу українського народу і становлення його державності // Мандрівець. – 1995. – №1. – С. 45-57.
145. Полянський О.А. Українська держава і національна ідея // Тернове поле. – 1995. – №12.
146. Полянський О.А. Хто такі українці і чого вони хочуть: Уроки для вчителя // Вільне життя. – 1992. – 5 лютого.
147. Полянський О.А. Чи українці державна нація // Освітнянин. – 1996. – № 8-9. – С. 18-19.
148. Продум М. Нація золотих комерців. Психоінформаційна концепція України. – Тернопіль: СМП “Мандрівець”, 1994. – 168 с.
149. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації. – Дрогобич: Відродження, 1997. – 360 с.
150. Римаренко Ю.І. та ін. Етнодержавознавство: Теоретико-методологічні засади: Підручник. – К.: Ін-т держави і права НАН України. – 2001. – 264 с.

151. Степико М.Т. Буття етносу: Витоки, сучасність, перспективи (філософсько-методологічний аспект). – К.: Знання, 1998. – 256 с.
152. Українське державотворення: невитребуваний потенціал: Словник-довідник / За ред. О.М.Мироненка. – К.: Либідь, 1997. – 560 с.
153. Шаповал М. Етнопсихологія і політична культура України // Народна творчість та етнографія. – 1998. – №2. – С. 47-53.
154. Яковлів А. Тисячолітні етноісторичні традиції української державності // Народна творчість та етнографія. – 1997. – №2-3. – С. 33-40.

Показчик імен

Антонюк О.В.	13	Жуковський А.	11
Балей С.	7	Іванченко М.Г.	6, 8
Баронин А.С.	5	Канигін Ю.	6
Белинская Е.П.	7	Качуровський І.	11
Бичко О.В.	7	Квітка-Основ'яненко Г.Ф.	3, 13
Бойчук Т.	7	Кіращук О.	14
Братко-Кутинський О.	7	Кіцак Н.	11,12,14,15
Васькович Г.	11, 14	Кирчів Р.Ф.	12
Ващенко Г.	7, 10	Ковальчук О.О.	14
Вівчарик М.М.	14	Колеса Ф.	4
Вовк Х.	4, 6	Копиленко О.Л.	15
Воропай О.	6	Костомаров М.І.	8
Вундт В.	5	Костюк Г.С.	5
Галушко Т.Є.	12	Котляревський І.П.	3, 13
Глобенко М.	9	Кочетков В.В.	5
Гнатюк В.	4	Кравець О.М.	6
Година М.К.	12	Крысько В.Г.	5
Головацький Я.Ф.	6	Кукушин В.С.	5
Горбач О.	11	Куліш П.	13
Грабовська І.	7	Куневич Б.	12
Грабовський С.	8	Липа Ю.	8, 9
Гринів О.	11	Липинський В.	14
Грушевський М.	4,8,14,15	Лисай І.	8
Губко О.	8	Ломова М.Т.	13
Гунчак Т.	14	Макарчук С.А.	6
Гуцал П.	11	Маланюк Є.	3, 13
Дзюба І.	14	Мироненко О.М.	16
Донцов Д.	8, 14, 15	Мірчук І.	9
Донченко О.	5	Москалець В.	15
Душков Б.А.	5	Налчаджян А.А.	5
Євтух В.Б.	14	Наулко В.	12

Нельга О.В.	6, 15	Стефаненко Т.Г.	6, 7
Нечуй-Левицький І.	13	Столяренко П.Д.	5
Огієнко І.	9	Сухарев В.А.	6
Онацький Є.	9	Сухарев М.В.	6
Ониськів М.	12	Сухорський С.Т.	10
Остапенко С.М.	8	Тарнашинська Л.	12
Павленко В.Н.	9	Ткачук М.	11
Павличко Д.	15	Томашівський С.	4
Павлюк С.П.	7	Туптало Д.	9
Панченко П.П.	14	Українка Л.	3, 13
Петров В.	9	Франко І.	3,4,12,13
Платонов Ю.П.	5	Фурман А.В.	10
Полянський О.	12, 15	Чепурко Б.	10
Пономарьов А.	7	Черкашина Л.	10
Пріцак О.	9	Чернявская Ю.В.	6
Продум М.	15	Чижевський Д.	9, 10
Пряжников Н.С.	5	Чмихова В.І.	14
П'ятаченко С.	13	Чубинський П.	13
Радевич-Винницький Я.	15	Шаповал М.	16
Райгородский Д.Я.	6	Шевченко Т.	3, 12, 13
Рильський Т.	13	Шлемкович М.	10
Римаренко Ю.І.	14, 15, 16	Шлепаков А.М.	10
Романенко Ю.	5	Штогрин Д.	12
Роменець В.А.	9	Щербак І.М.	10
Садохин А.П.	6	Яковлів А.	16
Салига Т.	11	Янів В.	10, 11, 12
Сегеда С.	9	Ярема Я.	10
Січинський В.Ю.	9	Ятченко В.	10
Сковорода Г.	13	Mytravistch Gyrille	12
Скуратівський В.	10	Stadtmuller Zeorg	12
Степико М.Т.	16		

Зміст

Слово від укладачів.....	3
Етнопсихологія в навчальних документах.....	5
Українська минувшина.....	6
Спеціальні розвідки про українську ментальність.....	7
Володимир Янів – дослідник української душі.....	10
<i>Твори В. Яніва.....</i>	<i>10</i>
<i>Життя і творчість В.Яніва в наукових дослідженнях.....</i>	<i>11</i>
Письменники-пробудителі української національної свідомості.....	12
Етнонаціональне державотворення України: історія і сучасність.....	13
Показчик імен.....	17

ШАНОВНІ СТУДЕНТИ ТА ПРАЦІВНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ!

Запрошуємо Вас стати читачами
бібліотеки Тернопільського державного педагогічного університету
ім. Володимира Гнатюка

До Ваших послуг універсальний книжковий фонд, загальна кількість якого становить 610 тис. документів українською, російською, англійською, німецькою, французькою, польською та іншими іноземними мовами, в тому числі: 1082 назви журналів (з них 420 іноземними мовами), 79 назв газет, 290972 примірники учбової літератури, 168780 - наукової літератури, 63967 примірників художньої літератури, 28152 - іноземної літератури. Особливу цінність складає фонд рідкісних видань, який нараховує 21275 документів.

Бібліотечне обслуговування проводиться на двох абонементів (художньої літератури, навчальної та наукової літератури), 5 читальних залах на 368 місць: загальний (природничих та філологічних наук), суспільно-політичної літератури, психолого-педагогічної літератури, іноземної літератури, періодики.

Пошуковий апарат бібліотеки складається з довідкового фонду і системи каталогів і картотек. З 2001 року функціонує автоматизована бібліотечна система "УФД-Бібліотека". Ведеться електронний каталог нових надходжень літератури, дисертацій та авторефератів дисертацій, періодичних видань тощо.

Основним видом діяльності є забезпечення навчального процесу та науково-дослідної роботи викладачів і студентів, організація та проведення конференцій, тематичних виставок, презентацій книг, літературних вечорів, диспутів, усних журналів тощо.

Наш режим роботи

Підрозділ	Час роботи	Вихідні дні
Відділи: комплектування літератури, наукової обробки літератури, науково-інформаційного забезпечення та автоматизації	9.00-17.00	субота, неділя
Відділ довідково-бібліографічний	9.00-19.00 субота 9.00-16.00	неділя
Абонементи художньої, навчальної та наукової літератури. Читальний зал іноземної літератури	9.00-19.00	субота, неділя
Читальні зали: загальний (природничих та філологічних наук), суспільно-політичної літератури, психолого-педагогічної літератури, періодики	9.00-19.00 субота 9.00-17.00	неділя

Примітка: у всіх підрозділах бібліотеки остання п'ятниця кожного місяця – санітарний день, в абонементі учбової та наукової літератури – цей день - четвер

НАША АДРЕСА

Головне приміщення м. Тернопіль, вул. М.Кривоноса,2 тел. (8-0352) 43-58-92	Абонемент навчальної та наукової літератури м. Тернопіль, вул. Громницького, 2 тел. (8-0352) 43-23-91
---	--